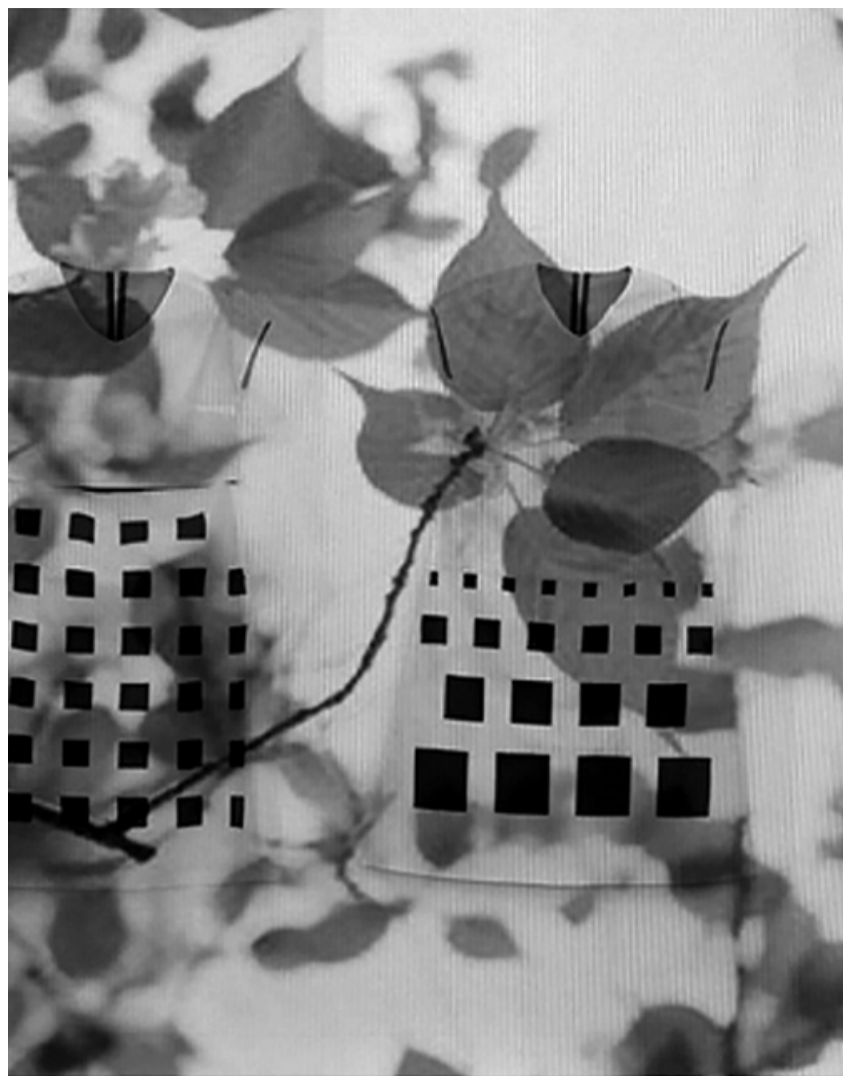

PRIPITOMLJENA ZVJERAD
2007.

INTERAKCIJA 2,
2005.

BILIĆ_MÜLLER __ INTERPRETACIJE

PIJANE ŠUME,
2007.

NEPOZNATO MJESTO,
2009.

ELKE KRISTUFEK, ODJELO KAO TIJELO, 2004.

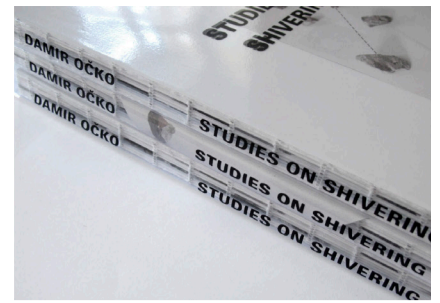
DANIJELO SRDAREV, PRIPITOMLJENA ZVJERAD, 2013.

NENAD ROBANA, NEPOZNATO MJESTO, 2009.

Nema smisla skrivati da odavno gajim ogromno poštovanje prema dizajnerskom radu Dore Bilić i Tine Müller, a ono se gradilo dugo, sasvim izdaleka, uglavnom kroz najrazličitije čudne predmete koji su dolazili u moje ruke tijekom posljednjih desetak godina. Većinom je riječ o papirnatim stvarima – knjigama, letcima, plakatima, promotivnim materijalima i hibridima svega navedenog – dizajniranim prije svega s osobitom pažnjom i predanošću prema ljudima za koje su rađeni, inventivnošću u odabiru materijala i korištenju tehnologije tiska, te sposobnošću da u svakom od tih predmeta razbude neku njima inherentnu osjetljivost. Dora i Tina znaju da, na primjer, knjiga nije 'samo' knjiga nego predmet s kojim čitatelj uspostavlja osobit odnos, i kroz koji se uvijek odvija svojevrsna interakcija između njega, dizajnera i autora. Ova mala tematska izložba okuplja one radove Studija Bilić_Müller u kojima su spomenute kvalitete najizraženije, vjerojatno zato što su im klijenti mahom drugi kreativci – umjetnici, dizajneri i arhitekti, ili institucije koje ih zastupaju. Takve situacije u kojima kreativci rade za druge kreativce uvijek su osjetljive, jer podrazumijevaju ponešto prividne slobode, ali puno više odgovornosti jer dizajn tu ne smije biti invazivan, ne smije se natjecati ili narušavati integritet djela ili njegovog autora, štoviše tamo gdje mu je blizu, dizajn mora biti nevidljiv. Upravo na ovom skliskom terenu Bilić_Müller se, međutim, ponašaju prilično odvažno, do krajnjih granica eksploatirajući mogućnost da svojim radom, u vlastitom mediju, tumače rad drugog autora, pritom uvijek uspijevajući da ga ne okrhnu i ne nadjačaju. Studio Bilić_Müller izgradio je karijeru radom za kulturnu i umjetničku scenu, koja se u dizajnerskom miljeu dugo vremena afirmativno, a u zadnje vrijeme sve više ironično, smatra

svojevrsnim dizajnerskim dječjim igralištem – mjestom 'nesputane' kreativnosti s kojeg se lansiraju nove dizajnerske zvijezde i dobivaju najvažnije domaće i internacionalne dizajnerske strukovne nagrade. U takvom okruženju razmjerno je lako realizirati takozvane 'osobne' radove, one u kojima dizajner ostavlja svoj vlastiti, prepoznatljivi autorski pečat. I dok one nedvojbeno u svojim projektima investiraju same sebe, svoj osobni senzibilitet a time i dio svoje osobnosti, njihovi radovi za klijente iz područja kulture nijednim svojim dijelom nisu o njima samima – štoviše svaki od njih odlikuje se visokom razinom profesionalizma i ozbiljnosti. Upečatljivost njihovog dizajna proizlazi iz sposobnosti da u svakom projektu pažljivo prepoznaju autorski jezik osobe za koju rade, i zatim pokušaju progovoriti tim istim jezikom koristeći karakteristično dizajnerski instrumentarij. Kako se sadržaj ne bi izgubio u prijevodu, ponekad je potrebno preoblikovati formu, pa tako mnogi od predmeta koje su Bilić_Müller dizajnirale glume / izvode / interpretiraju nešto drugo: promotivni materijal o radionici s odjećom austrijske umjetnice Elke Krystufek oponaša krojački metar; plakat/letak za predstavu *Pijane šume* layoutom i formatom oponaša kretnje plesača kojem tlo bježi pod nogama; prozirni ovitak i korice s dvostruko otisnutim naslovom kataloga *Studies on Shivering* simuliraju drhtanje protagonista ovog ciklusa radova Damira Očka; tekstovi i reprodukcije u brošuri za instalaciju *Moiré* Helene Paver Njirić stvaraju istu optičku iluziju (moare) na kojoj je temeljena i instalacija; a katalog i pozivnica izložbe o slavnoj dizajnerici ambalaže kozmetičkih proizvoda Mariji Kalentić demonstriraju kako jedan dizajnirani predmet (knjiga ili pozivnica) uz malu intervenciju može evocirati doživljaj potpuno drugog (kartonska ambalaža).

DAMIR OČKO, STUDIES ON SHIVERING, 2014.

HPNJ+, MOIRÉ, 2010.

MARIJA KALENTIĆ, MARIJINA INDUSTRIJA LJEPOTE, 2013.

BILIĆ_MÜLLER _ _ INTERPRETACIJE

DANIJELO SRDAREV, THEATER OF DRAWINGS, 2007.

JOSIP VANIŠTA, UKIDANJE RETROSPEKTIVE, 2013.

BILIĆ_MÜLLER, IZVOR SNOVA, 2003.

Ovakve transformacije lakše su u slučaju manjih predmeta poput letaka, brošura, promo-materijala i pozivnica, gdje pažljiv odabir vrste papira i materijala, različiti izrezi, perforacije, savijanja i druge intervencije u tisku, lako preoblikuju njihov karakter. U opsežnijim komadima, poput kataloga i knjiga, intervencije Bilić_Müller sežu, pak, i domenu uređivanja, odnosno glavne strukture i organizacije sadržaja, a dizajn knjige neodvojiv je od načina na koji se ona čita. Ne znam da li je riječ o inicijativi samih dizajnerica, ili o unaprijed definiranim uredničkim odlukama, ali većina knjiga u ovoj selekciji ima nenormalnu strukturu – ili su dvije knjige u jednoj (monografija *Arhitektura/ Arhitekt* Radovana Tajdera), ili čak tri (katalog izložbe Nenada Robana *Nepoznato mjesto*), ili je jedna, ali 'beskonačna' (*Josip Vaništa - Ukidanje retrospektive*). Svaka od ovih odluka proizlazi iz samog sadržaja, pa je tako prva polovica Tajderove monografije uzorna i prilično raskošna predstavica svog žanra i svoje tipologije, dok druga afirmira skrivenu, spontaniju, iracionalnu, intimniju stranu Tajderovog stvaralaštva te je tretirana potpuno drugačije, kroz specifičan odabir papira, vlastitu naslovnicu, potpuno drugačiju debljinu korice itd – na koncu, ako se prva oslanja na to kako bi arhitektonske monografije trebale izgledati, druga se izravno oslanja na sasvim drugu vrstu tiskanog materijala, bilježnice u kojima su Tajderovi spontani crteži izvorno i nastajali. Vrijedi spomenuti kako Dora Bilić i Tina Müller očito imaju veliku strast prema knjigama i njihovoj anatomiji, pa je svakom elementu uvijek posvećena posebna pažnja, i svaki nosi neko značenje – od ovitka, korice, naslovnice, hrpta, knjižnog bloka, vrste uveza, do kapitalne vrpce. Knjiga o Tajderu ima dvije vrpce, po jednu za svaku knjigu, dok Vaništin katalog ima dva knjižna bloka objedinjena zajedničkim koricima, i dva hrpta jedan nasuprot drugome poput drški Vaništinog *Beskonačnog štapa* (*U čast Manetu*, 1961).

Zapravo sve što je proizvedeno oko te retrospektive (iste dizajnerice su osim kataloga radile i vizualni identitet i promotivne materijale), svaki istaknutiji grafički element ili detalj u prijelomu, svaka vizualna referenca, ima neki razlog pronađen upravo u Vaništinim radovima i aktivnostima. Ništa tu nije suvišno, nije puka dekoracija, nego dosljedno proveden program krajnje redukcije, jednostavnosti i smisla za apsurd. Sva ta pažnja prema detaljima i ta vrsta posvećenosti drugima, uvelike je odgojila i njihovu vještinu u manipuliranju tiskom, ali i obogatila njihov dizajnerski vokabular na načine koji se ne mogu objasniti nekim normama dizajnerske prakse i edukacije. Tako Bilić_Müller, koje su se na sceni pojavile početkom 2000-ih svježe izašavši sa zagrebačkog Studija dizajna, vjerojatno nikada neće biti 'najbolje' u tretmanu tipografije i u izboru najnovijih i najboljih tipografskih pisama (to je i generacijska stvar, mlađi autori su trenutno u tome ipak jači), ali zato posjeduju rijetku fleksibilnost i otvorenost koja im omogućava da pažljivim 'čitanjem' onog za što dizajniraju svaki put iznova preispitaju sve što su dotad naučile da se može ili ne može u dizajnu. Može li se dizajnom natjerati knjigu da reži i riče kao fantastične zvijeri? Može, poslušajte samo *Bestijarij venecijanskih kanala* Danijela Srdareva dok trgate njegove duplerice. Dora i Tina jako vole Danijela i za njega i s njim često rade, vjerojatno zato što Danijel crta žive stvari, s vlastitim karakterom i osobnošću, takve stvari kakve one dizajniraju. Zanimljivo, najosobniji, najintimniji i ujedno jedan od rijetkih samoiniciranih radova koje su Bilić_Müller napravile je knjiga poezije *Izvor snova*. Knjiga koja je od korica do korica čisti *patchwork* najrazličitijih prikupljenih oglašivačkih fraza i reklamnih slogana. Na stranu s očiglednom ironijom, u svemu ima nježnosti i ljubavi, samo je treba znati pronaći.

MARKO GOLUB

BILIĆ_MÜLLER:
INTERPRETACIJE
18. 12. 2015. – 12. 1. 2016.
-
KUSTOS IZLOŽBE, AUTOR TEKSTA
PREDGOVORA I IZLOŽBENIH
LEGENDI:
MARKO GOLUB
-
DIZAJN VIZUALNOG
IDENTITETA I POSTAVA:
BILIĆ_MÜLLER
-
ORGANIZACIJA:
HRVATSKO DIZAJNERSKO
DRUŠTVO / HDD GALERIJA
BOŠKOVIĆEVA 18, ZAGREB
WWW.DIZAJN.HR
-
RADNO VRIJEME:
PON – PET 10 – 20H
SUBOTOM 10 – 15H
-
SPONZORI TISKA:
CEROVSKI PRINT BOUTIQUE
ARS KOPIJA
-
RAD HDD GALERIJE PODRŽAVA
MINISTARSTVO KULTURE RH
I GRAD ZAGREB. PROGRAM
GALERIJE SUFINANCIRAN JE
SREDSTVIMA ZAKLADE KULTURA
NOVA.

hrvatsko
dizajnersko
društvo

HDD

CEROVSKI

ARSKOPIJA
printamo nemoguće

Kn
Zaklada
Kultura nova